

Отже, у функціонуванні системи правопорядку якість прийнятого рішення певною мірою залежить від індивідуальних здібностей поліцейського, його теоретичної та практичної підготовки. Правоохоронець, приймаючи рішення, повинен передбачати, можливі позитивні та негативні наслідки від здійснення запропонованого рішення, а також брати на себе відповідальність, пов'язану з його реалізацією.

Одержано 17.04.2018

УДК 159.9

Павло Олександрович ЧЕКУРОВ,

студент групи ПСдср-15-2 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри соціології та психології

факультету № 6 ХНУВС кандидат психологічних наук, доцент Гресь Н. В.

СПЕЦИФІКА РЕФЛЕКСИВНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

В сучасному світі на захисті прав та безпеки громадян стоїть поліція. Кожна країна світу покладається на поліцію в ситуаціях попередження та запобігання, виявлення і розкриття злочинів та інших правопорушень. Українська поліція не виключення. Вона займається охороною прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави. В умовах законодавчих і організаційних змін професія поліцейського продовжує залишатися однією з самих затребуваних, що потребує підготовки фахівця високої кваліфікації, який володіє не лише набором професійних знань, але і психологічно підготовлений до професійної діяльності. Одним з механізмів самодетермінації особистості, яка впливає на здатність переосмислювати й перебудовувати власну поведінку і себе як носія професійних установок, оволодіти суб'єктну позицію у суспільних стосунках виступає рефлексивність.

Рефлексивність традиційно вивчається у наступних напрямках: діяльнісному (Л. С. Виготський, С. Л. Рубінштейн, О. М. Леонтьєв); в контексті проблематики психології мислення (В. В. Давидов, Ю. Н. Кулюткін, І. М. Семенов, В. Ю. Степанов); комунікативному підході (В. С. Біблер, С. Ю. Курганов, А. Ліпман); педагогічному (О. С. Анісімов, А. З. Зак, А. В. Захарова), особистісному (Ф. Ю. Василюк, М. Р. Гінзбург, Т. Є. Самулевич, О. Ф. Лазурський); генетичному (О. К. Дусавицький, С. Д. Максименко, Ж. Піаже, В. І. Слободчиков, Є. І. Ісаєв); метакогнітивному (М. Келер, М. Кеплінг, Дж. Флейвел, М. А. Холодна) та інші.

Рефлексивність розглядається як властивість психіки завдяки якій відбувається усвідомлення і регуляція людиною своєї діяльності, відображення, і дослідження пізнавального акту, що сприяє ефективній взаємодії з миром. Робота поліцейського завжди супроводжується фізичними і психологічними навантаженнями, що призводить до внутрішньоособистісного конфлікту, емоційного вигорання. В таких ситуаціях рефлексія є основною ланкою регуляторних процесів поліцейського, яка дає можливість прогнозувати, «перегравати» варіанти і результати регуляції станів в тих чи інших обставинах і ситуаціях професійної діяльності, вміння адекватно сприймати себе. В результаті відбувається перебудова сформованих способів дій, що призводить до конструктивного вирішення проблемної ситуації і до професійно-особистісного росту особистості поліцейського. Взаємодіючи з громадянами, колегами, правопорушниками поліцейський повинен максимально враховувати закономірності сприйняття і розуміння людини людиною. В цьому випадку рефлексивність виступає важливим компонентом встановлення ефективної комунікативної взаємодії, яка включає товариськість, доступність, відкритість, доброзичливість, вміння слухати, з увагою ставитися до слів співрозмовника, розбиратися в людях. Саме усвідомлення поліцейським того, як він сприймається партнером по спілкуванню, буде сприяти формуванню прихильності до себе людей, впливати на розвиток терплячості, врівноваженості, стриманості, самоконтролю та інших якостей особистості.

В цілому до загальних рефлексивних вмінь можна віднести: ставити реальні цілі як основу для оцінки результативності своїх професійних дій; прогнозувати наслідки своїх професійних дій, здійснювати контроль та самоконтроль; адаптувати, доповнювати чи змінювати план, програму, форми та методи роботи відповідно до конкретних умов з метою досягнення оптимальних результатів; усвідомлювати виконану діяльність, самокритично відноситись до неї; оцінювати та підводити підсумки досвіду своєї практичної роботи і використовувати у своїй практиці досвід своїх колег; проявляти високу професійну готовність під час виконання своїх обов'язків за будь-яких обставин.

Таким чином, рефлексивність є досить вагомим компонентом професійної компетентності поліцейських, яка дає змогу підходити творчо до виконання поставленого завдання, а не працювати по «шаблонам», допомагає в пізнанні самого себе та оточуючих, що значно впливає на ефективність роботи. Саме тому розвинута здатність до рефлексії є передумовою самовиховання, творчого пошуку, розвитку індивідуального стилю професійної діяльності поліцейського.

Одержано 17.04.2018

